

Božić u Bibliji

**Svetopisamski pogled
na Kristov dolazak**

Božić i biblijska prapovijest

- προτοεβαγγέλιον *protoeuangelion* u 3,15:
- Njezin potomak pobjednik nad zmijom (15)
  - “Bog mi dade drugoga potomka” (Post 4,25)
  - Žena u porođaju (Otk 12,2)
  - Od žene bi rođen (Gal 4,4)
- בריית *b^erît* u Post 9,8-17 7x
- קום (*qûm* 6,18 → 9,9.11.17)
- Bog ustanovljuje Savez
- svako tijelo בשר (*bāšār* 15-17)

Ponizni, utjelovljeni – Sin

- ירד *jarad* “Spustio sam se da ih izbavim” (Izl 3,8)
  - יהוה se spustio u oblaku i *stao* (Izl 34,5)
  - Samuel: došao i *stao* (1 Sam 3,10)
- Sin *Svevišnjega* (Lk 1,32),
Sin Božji (35; usp. 3,38)
  - עליון *‘el-jôn* – ὑψιστος [hypsistos]
(Post 14,18 – Lk 1,32.35)
  - Kralj – koliko dugo u Lk 1,33?
- kralj *uvijeke* ← usp. 2 Sam 7,13s
  - “prijestolje zauvijek” (13)
  - “ja ću mu biti otac” (14)

Emanuel

- “Rodit će” (Iz 7,14=Mt 1,23) – “rodit ćeš” (Lk 1,31),
“rodit će” (Mt 1,21)
- עִמָּנוּ אֵל *‘immánu ’el* Ἐμμανουήλ (Iz 7,14; Mt 1,23)
- = “S nama Bog” doživljaj zajednice za:
  - “S tobom sam” npr. Izak (Post 26,3);
Jakov (Post 28,15; 31,3); Mojsije (Izl 3,12)
  - Mt 1,23 primjenjuje i tumači (usp. 28,20)
- “Ja sam s vama!” (Mt 28,20)
- Izrael s Aramom ⇔ Jeruzalem (Iz 7,1)
- Asirski kralj (7,17.20)
  - Protiv njih (Damask, Samarija 8,4)

Božja inicijativa

- **Bog i kralj u Iz 7,11s:**
  - Ponuda znaka (אֹת *'ot* usp. Izl 7,3)
  - Ahaz odbija (v12)
- **Prorok najavljuje (Iz 7,13s):**
- **Znak Domu Davidovu: *dijete* (v14)**
  - pred velesilama (v18): Egipat, Ašur
- **“ja i moja djeca**
- ***znakovi i čudesa*” (8,18)**
  - Šear Jašub – Ostatak će se vratiti (7,11)
  - Novorođeni (8,3): brz grabež, hitar plijen

Žena koja čeka dijete

- **Djevica (s članom:**
העלמה ha'almâ Iz 7,14)
  - **Rebeka (Post 24,43)**
  - **Mojsijeva sestra (Izl 2,8)**
- **Betlehem Efrata (Mih 5,1)**
- **Vladar Izreala koji je od vječnosti (1)**
  - **Dok ne rodi ona koja ima roditi (2)**

Čudesno dijete

- ❑ Dok je Emanuel dijete (Iz 7,16)?
  - zemlja opustošena
    - ❑ Moć asirskoga kralja u 7,17b; 8,7s:
  - Kao raspad kraljevstva (7,17)
  - Kao potop (8,7s)
    - ❑ poruka *Emanuelu* (8,8)?
    - ❑ Ašur i nad njegovom zemljom
-

Primjena proroštva

- *narodi* (Iz 8,9) kuju naum, savjetuju se (10 יַעַץ *ja'aš* / עוֹץ *'ûš*) – zašto neće uspjeti?
- jer je *s nama Bog* (10)!
  - יהוה צבאות *'El* אל = (š^eba'ô^t – vojske 13)
- Dijete nam je rođeno (Iz 9,5)
  - Kakvo dijete u 9,5?
- Savjetnik = koji kuje naum (יַעַץ *ja'aš* ⇔ 8,10)
- Dijete/sin – אל *'El* Bog

Betlehemska štalica

- “prvi popis” za Kvirinija (Lk 2,2)
- Vol poznaje svog vlasnika, a magarac jasje gospodareve Izrael mene ne poznaje (Iz 1,3)
- ἄγγελος [*angelos*] Lk 1,26; Mt 1,20 – glasnik
  - Govori ljudima: “Marijo”, “Josip *ben* David”
  - Prepoznaje ljudski osjećaj:
- “Ne boj se” (Lk 1,30; Mt 1,20)
  - anđeli u Lk 2,13?
- Vojska

Velika radost

- **Velika radost za sav narod (Lk 2,10)**
  - ⇔ velik strah (2,9)
- **Salomon pomazan za kralja (1 Kr 1,40; 1 Ljet 29,22)**
- **Ezekijina Pasha uz obnovljeni hram (2 Ljet 30,21.26)**
- **Blagdan sjenica nakon čitanja Zakona (Neh 8,17)**
- **Posveta obnovljenih zidina (Neh 12,43)**
- **Učenici kod Uzašašaća (Lk 24,52)**

Ime

- ❑ Objava pastirima u Lk 2,11
- σωτήρ – Spasitelj
- χριστός – Pomazanik
- κύριος – Gospodin
- יהושע – ישוע (Lk 1,31; Mt 1,21)
- *j^ehōšúa* (Jš 1,1), *ješúa* (Ezr 3,2)
= יהוה spašava → Ἰησοῦς (LXX)
  - ❑ “Dat ćeš mu ime” (Lk 1,31; Mt 1,21)
- Spasitelj Božjeg naroda u Mt 1,21 – *od čega?*
- *Od njihovih* grijeha
- Bog nosi krivnju, prijestup grijeh (Izl 34,7)

